

[Forsvarsministeren.]

vedrørende mulighederne for at få leveret færdigfabrikerede bygninger på det amerikanske våbenhjælpprogram, forhandlinger, som imod forventning ikke førte til det af os påregnede positive resultat. Derudover har det været kædet sammen med en række overvejelser vedrørende øvelsespladser her i landet, spørgsmålet om boliger for befalingsmænd, elementbyggeri kontra traditionelt byggeri m. v. samt placering af byggeriet af hensyn til den bedst mulige praktiske fordeling af de beredskabsstyrker, vi skal opstille.

Jeg indrømmer gerne, at for forsvarsministeriet har det under disse overvejelser været magtpåliggende at finde frem til den mest økonomiske og på længere sigt mest forsvarlige løsning af denne sag uden hensyn til, om der hertil er medgået lidt kortere eller lidt længere tid. Ved forhandlingerne i anlægsudvalget har man været ganske klar over, at det omhandlede tal på ca. 500 mill. kr. kun angav en budgetramme, og at det, som sagen virkelig drejede sig om, i første række var at skaffe mulighed for, at et byggeri indenfor denne ramme kunne gennemføres i det omfang, forholdene gjorde det muligt, og med mindst mulige indgreb overfor det øvrige civile byggeri her i landet. Iøvrigt har der i de af regeringen etablerede samarbejdende organer på disse områder løbende været mulighed for at holde den fornødne kontakt mellem og at foretage den naturlige affasning af militært og civilt byggeri overfor hinanden, alt efter de skiftende forudsætninger.

Jeg kan endelig til yderligere belysning af sagen pege på, at det militære byggeri, som det vil være bekendt, også på andre punkter har mødt store vanskeligheder. Arbejdskraften har således vist sig langt mindre bevægelig på dette område end oprindeligt antaget, og forsvarsministeriet har derfor i væsentligt omfang efter forudgående forhandlinger med arbejdskraftudvalget måttet skride til den ekstraordinære foranstaltning at anvende de værnepligtige murersvende for at kunne gennemføre det byggeri, der er udført i den forløbne del af finansåret. Manglen på faglig arbejdskraft har endvidere medført, at forsvarsministeriet i forståelse med boligministeriet har lagt megen vægt på at udvikle et militært elementbyggeri, der i hovedsagen kan udføres

af ufaglært arbejdskraft, og som er økonomisk forsvarligt.

Det kan ikke være ukendt for nogen, at forswarets bygge- og anlægsarbejder, der bl. a. er kædet sammen med betydelige arealerhvervelser, kræver mange og langvarige forhandlinger til forskellig side med såvel privatpersoner som kommuner, institutioner og andre styrelser, idet det ikke kan undgås, at disse arbejder i det omhandlede omfang medfører et dybtgående indgreb i mange menneskers forhold og tilværelse.

Også her vil jeg gerne understrege, at både jeg som ansvarlig minister og forsvarsministeriet som departement er således indstillet, at man, hvor det er muligt, søger at forhandle sig tilrette med de pågældende med henblik på — uden at kompromittere de militære interesser, der skal varetages —, at opnå, at indgrebene bliver så lempelige som overhovedet muligt. En sådan behandling af sagerne må nødvendigvis kræve nogen tid, men jeg går i denne forbindelse ud fra, at man ikke fra rigsdagens side er interesseret i, at forsvarsministeriet for at fremme behandlingen af sager af denne karakter tilsidesætter hensynet til en forsvarlig gennemførelse af opgaverne og et rimeligt hensyn til landets borgere.

For at give et fuldstændigt klart billede af den faktiske stilling pr. dags dato af de samlede militære bygge- og anlægsarbejder landet over vil jeg gerne oplyse, at de anlægsarbejder, for hvilke der er givet grønt lys, d. v. s. de arbejder, der er givet bevilling til, og som befinder sig på forskellige trin af udførelse, i dag andrager et beløb af 580 mill. kr. Hvad den såkaldte 300 mill. kr. bevilling fra august 1950 angår, vil jeg gerne specielt oplyse, at der af denne bevilling på 300 mill. kr. i øjeblikket er bevilget ca. 290 mill. kr., og at der foreligger udarbejdede planer for anvendelse af det resterende beløb af denne bevilling, planer, som jeg håber man meget hurtigt kan tage stilling til.

Jeg vil gerne sluttelig gøre en almindelig bemærkning om opbygningen af dansk forsvar på baggrund af det, som den ærede socialdemokratiske ordfører har fremført.

Ved den internationalt tilrettelagte opbygning af forsvaret har det været en almindelig anerkendt forudsætning, at det enkelte land ikke skulle skride til en såkaldt økonomisk mobilisering, d. v. s. en